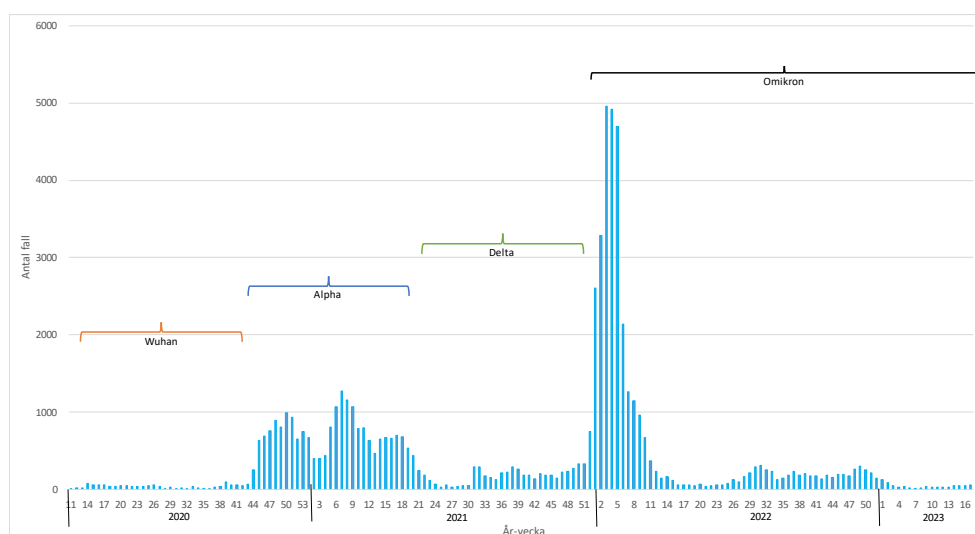

Smittspridaren nr 2 2023

Våren är här och vi går mot ljusare tider. Efter en nedgång under pandemin av de vanliga säsongssmittorna som influensa, vinterkräksjuka och RS-virus har vi denna vintersäsong sett en återgång till smittspridningsnivåer som innan pandemin. Detta har resulterat i hög sjukfrånvaro i skolor och förskolor under vintern. Vi har nu passerat topparna för säsongssmittorna och går mot varmare tider då smittspridning av dessa sjukdomar vanligtvis avtar.

Covid-19 under pandemin och aktuellt läge

Sedan pandemins start och fram till vecka 17 2023 har 63 241 fall av covid-19 fall diagnostiserats i Västerbotten. Covid-19 pandemin har i Sverige utgjorts av ursprung Wuhanvarianten under stora delen av 2020. Provtagningen var då på låga nivåer. I slutet av 2020 tog alphavarianten över och första halvåret av 2021 vaccinerades de äldsta, personer med riskfaktorer och vårdpersonal i samhället. I juni 2021 sågs de första fallen av deltavarianten i länet och deltavarianten dominerade sedan under resten av 2021. Omikron gjorde sitt inträde i Sverige i slutet av 2021 och tog snabbt över. Olika undergrupper av omikron har cirkulerat sedan omikron upptäcktes i november 2021. Olika XBB varianter av omikron är de som dominerar för närvarande. (figur 1)

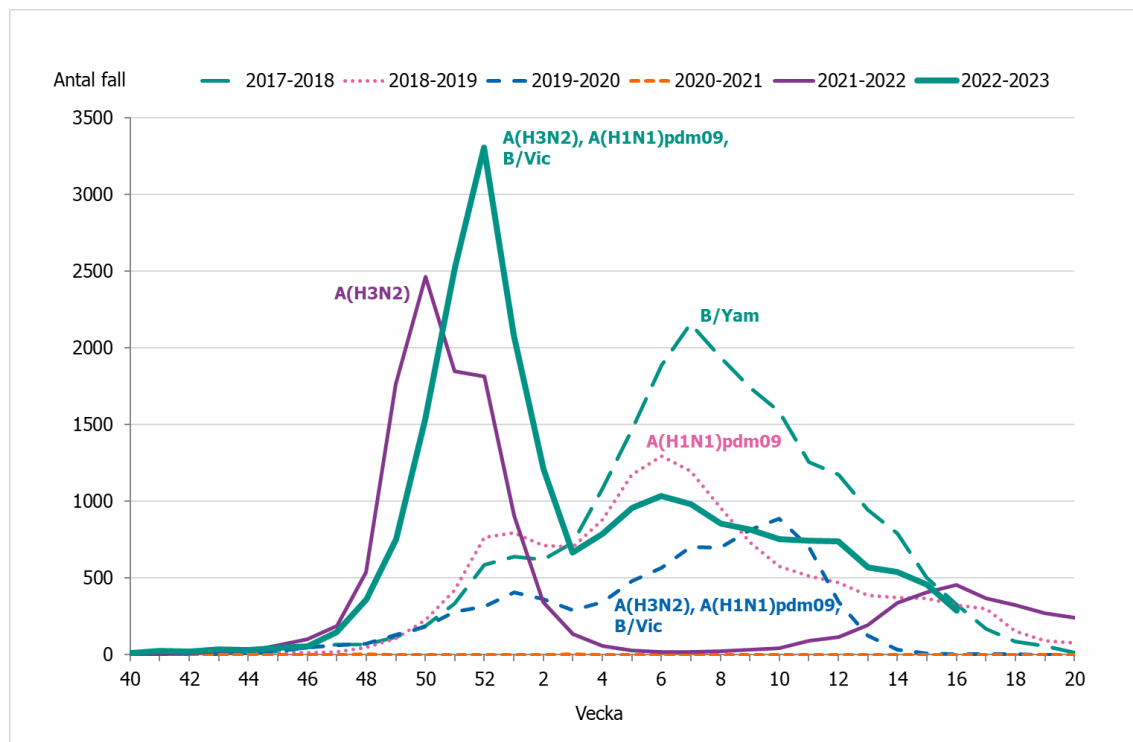

Figur 1: Antalet covid-19 fall i Västerbotten per vecka diagnostiserade under pandemin fram till vecka 3 2023.

Rekommendationen gällande provtagning ändrades under vecka 2 till att endast gälla patienter/brukare med symtom som av läkare bedöms att de ska provtas. Antalet prover har sedan dess varit på relativt låga nivåer med ungefär 200 provtagna per vecka. Covid-19 upphörde att vara smittspårningspliktig den 15 mars 2023. Antalet covid-19-fall har sedan förändringen av provtagningsrekommendationen legat mellan 13-58 fall per vecka. En stigande trend av antalet fall har setts sedan vecka 12.

Influensasäsongen

Säsongen 2022/2023 har präglats av en intensiv influensaaktivitet där toppen nåddes något tidigare än säsongerna innan pandemin. Både influensa A (H3N1 och H1N1) och influensa B (Victoria) har cirkulerat i Sverige. Influensa A har dominerat men sedan månadsskiftet januari/februari har fler fall av influensa B noterats i Sverige (figur 2). Influensa A säsongen bedöms vara över i landet, men fall cirkulerar fortfarande och det är mest influensa B i cirkulation nu. Antalet fall avtar dock snabbt.

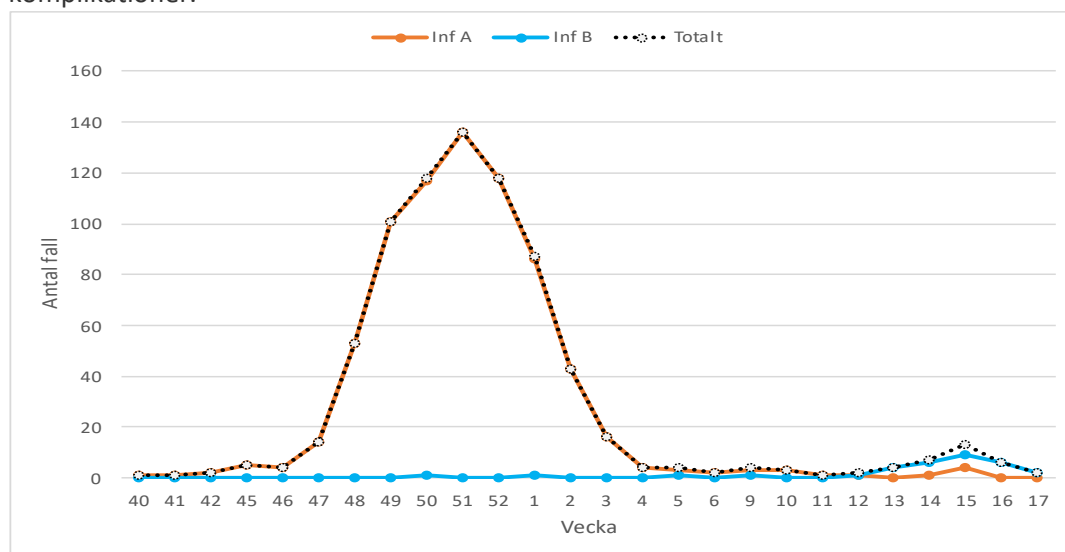

Figur 2: Antal laboratorieverifierade influensafall denna säsong och föregående säsonger in Sverige. Källa FoHM

I Västerbotten nåddes toppen under vecka 51 (fig 3) och influensa A har dominerat säsongen. En mindre andel influensa B har cirkulerat i Västerbotten jämfört med våra grannlän och resten av riket. Totalt har 719 fall av influensa A och 32 fall av influensa B diagnostiserats i länet mellan vecka 40 2022 fram till och med vecka 17 2023.

Enstaka allvarliga fall av influensa B har rapporterats i Sverige med komplikationer i form av myocardit och encephalit bland personer utan underliggande

riskfaktorer. Folkhälsomyndigheten utreder detta vidare för att undersöka om det finns fler fall än förväntat av influensa B denna säsong med allvarliga komplikationer.

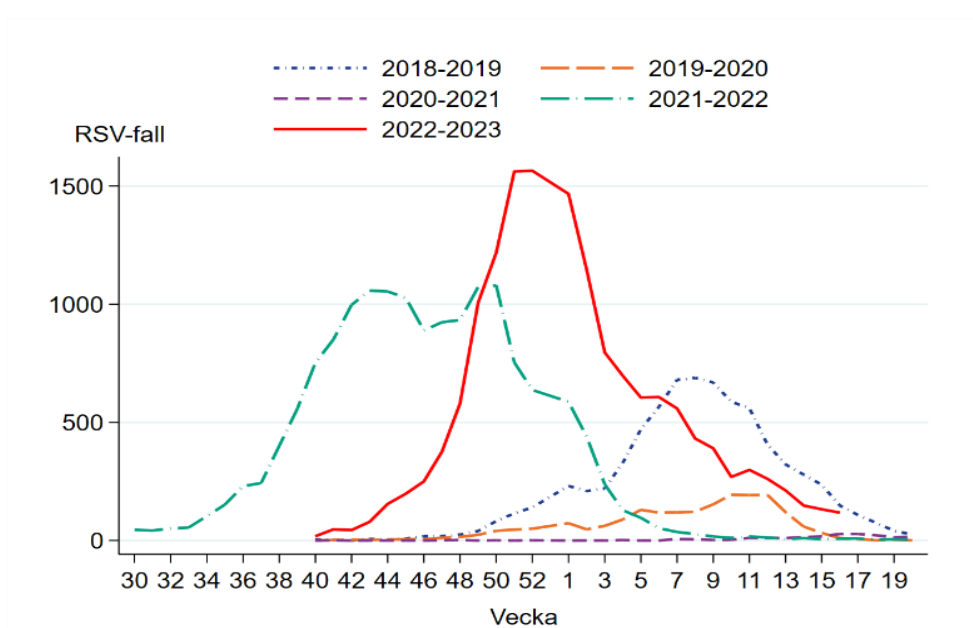
Figur 3: Influensasäsongen 2022/2023 i Västerbotten. Orange kurva är Inf A, blå kurva Inf B och prickade linjen är totala antalet influensafall per vecka.

Influensavaccination säsongen 2022/2023, hur gick det?

Intresset för influensavaccinering säsongen 2022–2023 var något lägre än föregående säsong och 69,5 % av alla 65 år och äldre i Västerbotten har vaccinerat sig. Detta är avsevärt högre än innan pandemin. Föregående säsong vaccinerades 74 % i samma grupp. Målet är att nå 75 % täckning i gruppen 65 år och äldre. Inför nästa säsong planeras utskick med information till denna åldersgrupp. Viktigt att även vårdpersonal som träffar patienter under 65 år med riskfaktorer påminner sina patienter om vikten att vaccinera sig under säsongen.

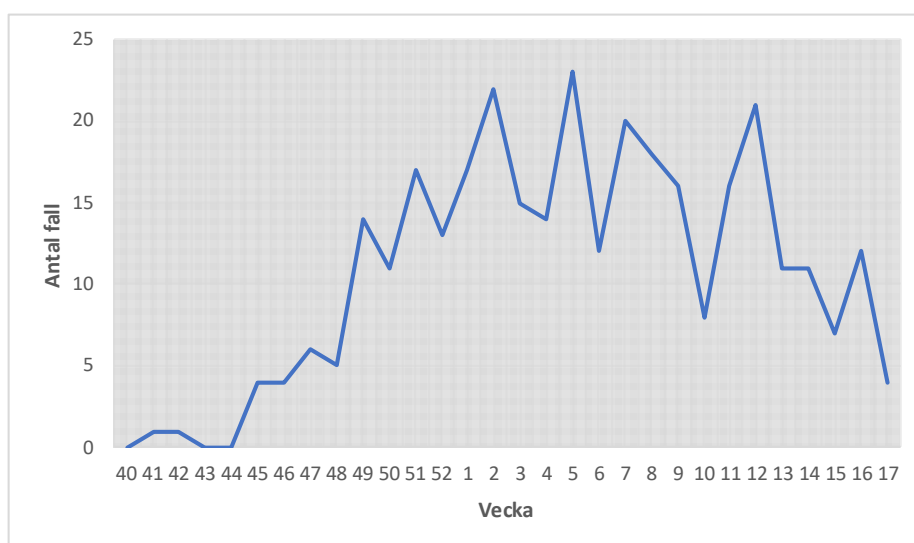
RSV

Smittspridningen av respiratory syncytical virus (RSV) minskar i Västerbotten och i övriga landet och är nu på låga nivåer. Liksom förra säsongen var det även denna säsong tidigare start jämfört med innan pandemin och toppen nåddes under vecka 51-52 i landet (figur 4). I Sverige har 15 237 fall av RS-virus rapporterats mellan vecka 40 2022 till vecka 16 2023. Små barn under 5 år står för en stor del av fallen, 38 procent. Personer 65 år och äldre har hittills utgjort 38 procent av RSV-fallen.

Figur 4. De fem senaste RSV säsongerna i Sverige.

I Västerbotten har 323 fall av RSV diagnostiserats mellan vecka 40 2022 fram till och med vecka 17 2023. Smittspridning tog fart vecka 49 och har sedan legat relativt stabilt på mellan 10–20 fall per vecka fram till och med vecka 16 (Figur 5). Flera vacciner som ser lovande ut är på gång för äldre samt gravida. Dessa är under granskning på europeiska läkemedelsmyndigheten och det första vaccinet för vaccination av äldre kan godkännas under 2023. RSV orsakar en stor sjukdomsburda i samhället och det kan bli aktuellt att utreda om införande av ett nationellt vaccinationsprogram för barn, äldre och gravida om och när vacciner är godkända och finns tillgängliga. [Lägesrapport vaccinationsprogrammen 2023 FoHM](#)

Figur 5: RSV-säsongen 2022/2023 i Västerbotten.

Strama (Antibiotika eller inte)

Strama Västerbotten har genom olika aktiviteter fortsatt att arbeta för rationell antibiotika-användning. Antibiotikaronder på vissa sjukhusavdelningar är åter i gång. Vårdhygien har utvecklat möjligheter för realtidsmätning av vårdrelaterade infektioner och antibiotikakonsumtion.

Antibiotikaförskrivningen i öppenvården i Sverige har ökat under den senaste 12-månadersperioden i Sverige och uppgick till 264 recept/1000 invånare under perioden 1 april 2022–31 mars 2023. Detta ligger över riktlinjen som är satt till 250 recept/1000 invånare. Ökning sågs även i Västerbotten där 221 recept/1000 invånare förskrevs i öppenvården under denna period. Trots ökningen ligger Västerbotten fortsatt något lägre jämfört med innan pandemin.

[Kvartalsrapporter antibiotikaförsäljning FoHM](#)

Förskrivningen av antibiotika i öppenvården i Västerbotten är lägst i landet vilket är glädjande.

Öppenvården i Västerbotten har en god följsamhet till

[behandlingsrekommendationer för vanliga infektioner\(regnbågshäftet\)](#)

framtagna av Strama och Folkhälsomyndigheten. Viktigt att detta goda arbete fortsätter.

Sexuellt överförbara infektioner

Klamydia: Under 2022 såg vi en ökning av klamydia till nivåer som innan pandemin. Under årets fyra första månader har 217 personer diagnostiserats med klamydia i Västerbotten att jämföra med 226 personer under samma period 2022. Ökningen under 2022 verkar ha stabiliserats till en nivå som innan pandemin.

[Från och med 1:a februari 2023 skickas remisser för smittspårning av klamydia i Skellefteåområdet till hudmottagningen i Umeå.](#)

Gonorré: Året 2022 anmäldes 44 fall jämfört med 9 fall 2021. Antalet fall 2022 var det högsta antal av gonorré på ett år som noterats i Västerbotten. Under januari-april 2023 har 3 personer diagnostiserats med gonorré i länet att jämföra med 9 fall under samma period 2022. Ökningen som sågs under 2022 verkar ha avtagit sett till årets fyra första månader.

Nationella vaccinationsprogrammen

Det allmänna vaccinationsprogrammet för barn omfattar vaccination mot elva sjukdomar. Folkhälsomyndigheten bedömer att vaccinationstäckningen för barn är lika hög som tidigare. En ny portal för visualisering av vaccinationsgrad har tagits fram av Folkhälsomyndigheten där indelning kan göras på läns och kommunnivå i olika åldersgrupper ([Barnvaccinationer](#)).

Under 2022 kom det första nationella särskilda vaccinationsprogrammet avseende pneumokocksjukdom för personer med vissa riskfaktorer samt 75-åringar. Utöver detta rekommenderas alla som är 65 år och äldre att vaccineras. Under 2023 beräknas utredningar som Folkhälsomyndigheten arbetar med gällande införande av nationella vaccinationsprogram mot vattkoppor och bältros

att vara klara. Många nya vacciner är under utveckling, däribland vacciner mot RSV. Mer om detta finns att läsa om i [Lägesrapport vaccinationsprogrammen 2023 FoHM](#).

Salmonella enteritidis kopplat till ägg

I slutet av december 2022 identifierades Salmonella enteritidis hos en större svensk äggproducent vilket lett till flera återkallanden av ägg. Sammanlagt har 79 personer från 16 olika regioner bekräftats smittade med utbrottsstammen av Salmonella enteritidis som påträffades hos en äggproducent. Inga nya fall kopplat till äggproduktion har identifierats i Sverige sen februari. Salmonella är normalt sett mycket ovanligt i svenska ägg. Salmonella dör inom några sekunder vid 65 °C, vid denna temperatur blir äggulan trögflytande och krämig. Äggula som är fast, krämig men inte rinnig har med god marginal upphettats tillräckligt för att avdöda salmonella. Sveriges största äggproducent har haft fortsatta problem med förekomst av salmonella bland fjäderfän vilket föranlett flera återkallanden och stoppade äggleveranser till butik mellan december-april. Livsmedelsverket och SVA följer utvecklingen.

Save-the-date 11 oktober blir årets smittskyddsträff

Onsdagen den 11 oktober kommer smittskyddets årliga smittskyddsträff att anordnas. Vi kommer även i år att hålla till på Clarion hotel Umeå.

Vi som arbetar på Smittskyddsenheten Region Västerbotten:

Maria Marklund, smittskyddsläkare	090-785 14 00	maria.j.marklund@regionvasterbotten.se
Gunilla Persson, bitr smittskyddsläkare	090-785 20 15	gunilla.k.persson@regionvasterbotten.se
Therese Thunberg, bitr smittskyddsläkare	090-785 20 15	therese.thunberg@regionvasterbotten.se
Martin Angelin, bitr smittskyddsläkare	090-785 37 51	martin.angelin@regionvasterbotten.se
Anna Kauppi, smittskyddssjuksköterska	090-785 37 65	anna.kauppi@regionvasterbotten.se
Josefin Örnbjär, smittskyddssjuksköterska	090-785 37 49	josefin.ornbjar@regionvasterbotten.se
Denise Jarvis, Smittskyddssekreterare	090-785 13 68	denise.jarvis@regionvasterbotten.se